

SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 27 päivänä lokakuuta 2011,

kulttuuriaineiston digitoinnista ja sähköisestä saatavuudesta sekä digitaalisesta säilyttämisestä

(2011/711/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan digitaalistrategian tavoitteena on saada paras mahdollinen hyöty uusista tietotekniikoista talouskasvun, työpaikkojen luomisen ja Euroopan kansalaisten elämänlaadun edistämiseksi osana Eurooppa 2020 -strategiaa. Euroopan kollektiivisen kulttuurimuistin digitointi ja säilyttäminen on eräs digitaalistrategian keskeisistä aloista. Tähän kollektiiviseen muistiin kuuluvat painotuotteet (kirjat, aikakauslehdet, sanomalehdet), valokuvat, museoesineet, arkistoasiakirjat, äänitallenteet, audiovisuaalinen aineisto, muistomerkit ja kiinteät muinaisjännökset, jäljempänä 'kulttuuriaineisto'.
- (2) Kulttuuriaineiston digitointia ja säilyttämistä koskeva EU:n strategia perustuu viime vuosina digitaalisia kirjastoja koskevan aloitteen parissa tehtyyn työhön. Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat tukeneet EU:n toimia tällä alalla, myös Euroopan, Euroopan digitaalisen kirjaston, kehittämistä. Viimeksi Euroopan parlamentti ilmaisi tukenensa 5 päivänä toukokuuta 2010 antamassaan päätöslauselmassa ja neuvosto 10 päivänä toukokuuta 2010 tekemissään päätelmissä. Neuvosto vahvisti istunnonsaan 18 ja 19 päivänä marraskuuta 2010 kulttuurialan työsuunnitelman vuosiksi 2011–2014, ja siinä korostetaan tarvetta koordinoida digitointityö.
- (3) Komissio antoi 28 päivänä elokuuta 2006 jäsenvaltioille suosituksen, jonka tavoitteena on optimoida Euroopan kulttuuriperinnön taloudellisten ja kulttuuristen mahdollisuuksien hyödyntäminen internetin avulla. Suosituksen täytäntöönpanoa koskevat jäsenvaltioiden raportit vuosilta 2008 ja 2010 osoittavat, että edistystä on tapahtunut. Edistys ei kuitenkaan ole yhdenmukaista eri jäsenvaltioissa, ja edistys on epätasaista suosituksen eri kohtien osalta.
- (4) Lisäksi EU:n tasolla digitointityön ja yhteistoiminnan perusta on huomattavasti muuttunut viime vuosina. Uusia tekijöitä ovat Euroopan avautuminen marraskuussa 2008, Euroopan kulttuuriperinnön saattamista verkkoon pohtineen asiantuntijakomitean (Comité des Sages) 10 päivänä tammikuuta 2011 julkaisema raportti "The New Renaissance" ja komission 24 päivänä toukokuuta 2011 antama ehdotus orpoteoksia koskevaksi direktiiviksi.
- (5) Tämän vuoksi olisi saatettava ajan tasalle jäsenvaltioille annettavat suositukset toimenpiteistä, jotka koskevat kulttuuriperinnön digitointia, sähköistä saatavuutta ja digitaalista säilyttämistä. Kirjastoista, arkistoista ja museoista saatavan aineiston digitoimista olisi edelleen edistettävä sen varmistamiseksi, että Eurooppa säilyttää asemansa merkittävänä kansainvälisenä toimijana kulttuurin ja luovan sisällön alalla ja käyttää runsasta kulttuuriaineistoaan parhaalla mahdollisella tavalla. Kuten Euroopan kulttuuriperinnön saattamista verkkoon pohtinut asiantuntijakomitea korosti, saadakseen hyödyn digitoinnista ja digitaalisesta säilyttämisestä Euroopan on toimittava nyt. Mikäli jäsenvaltiot eivät lisää investointejaan tällä alalla, riskinä on, että digitalisoitumisesta saatavat kulttuuri- ja taloushyödyt toteutuvat muualla kuin Euroopassa.
- (6) Kun kulttuuriaineisto on saatavana verkossa, kansalaiset voivat kaikkialla Euroopassa käyttää sitä vapaa-aikanaan, opiskeluun tai työhön. Tämän ansiosta Euroopan moninainen ja monikielinen perintö saa internetissä selkeän profiilin. Euroopan kulttuurilaitosten aineistojen digitointi auttaa laitoksia edelleen hoitamaan tehtävänsä eli saattamaan käyttöön ja säilyttämään perintöämme digitaalisessa ympäristössä. Lisäksi digitoitua aineistoa voidaan käyttää uudelleen – sekä kaupallisiin että muihin tarkoituksiin – muun muassa oppimis- ja koulutussisältöjen kehittämiseen, dokumentteihin, matkailusovelluksiin, peleihin ja animaatioihin sekä suunnittelun apuvälineinä edellyttäen, että tämä tehdään kunnioittaen täysin tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia.
- (7) Tämä merkitsee tärkeää panostusta luoviin teollisuudena-loihin, joiden osuus EU:n bruttokansantuotteesta on 3,3 prosenttia ja EU:n työllisyydestä 3 prosenttia. Näillä teollisuudenaaloilla vallitsee digitaalinen siirtymäkausi, joka ravistelee perinteisiä malleja, muokkaa arvoketjuja ja edellyttää uusia liiketoimintamalleja. Kulttuurivarojen

digitointiin liittyviä valtavia taloudellisia mahdollisuuksia, ja niiden entistä laajemmat käyttömahdollisuudet ovat olennainen edellytys Euroopan kulttuuristen ja luovien valmiuksien edelleen kehittämiseksi ja teolliselle toiminnalle tällä alalla.

- (8) Digitointi on tärkeä keino varmistaa kulttuuriaineiston entistä parempi saatavuus ja käyttö. Jos jäsenvaltiot sovitaisivat yhteen toimensa kulttuuriperintönsä digitoimiseksi, voitaisiin aineisto valita johdonmukaisemmin ja välttää päällekkäistä työtä digitoinnissa. Sen ansiosta myös digitointitekniikoihin investoivien yritysten toimintaympäristö muuttuisi turvallisemmaksi. Tavoitteiden saavuttamista edesauttaisivat meneillään olevien ja suunniteltujen digitointitoimien inventointi ja digitoinnille asetettavat määrälliset tavoitteet.
- (9) Euroopan koko kulttuuriperinnön digitoinnin kustannukset ovat korkeat, eikä niitä voida kattaa pelkästään julkisella rahoituksella. Yksityisiä yrityksiä voitaisiin saada mukaan digitointitoimiin yksityisen sektorin digitoinnille antaman sponsorituen tai julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien kautta, ja tällaista toimintaa olisi sen vuoksi edistettävä. Oikeudenmukaisuuden ja tasapainoisuuden varmistamiseksi kumppanuuksissa olisi noudatettava eräitä keskeisiä periaatteita. Erityisesti on välttämätöntä asettaa aikarajat digitoitun aineiston etuoikeutetulle käytölle. Euroopan kulttuuriperinnön saattamista verkkoon pohtinut asiantuntijakomitea ehdotti, että digitoitun aineiston etuoikeutetun käytön enimmäisrajaksi olisi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksissa asetettava seitsemän vuotta.
- (10) EU:n rakennerahastoja voidaan käyttää ja niitä käytetäänkin yhteisrahoittamaan digitointitoimia osana hankkeita, joilla on vaikutusta alueelliseen talouselämään. Niiden käytöstä olisi kuitenkin tehtävä nykyistä laajempaa ja järjestelmällisempää. Laajamittaisilla digitointiprosesseilla voidaan lisätä tehokkuutta mittakaavaetujen takia. Tästä syystä olisi kannustettava käyttämään digitointivalmiuksia tehokkaasti ja jakamaan mahdollisuuksien mukaan digitointilaitteita kulttuurilaitosten ja maiden välillä.
- (11) Vain osa kirjastoissa, arkistoissa ja museoissa olevista aineistoista on vapaasti käytettävissä olevaa ”public domain” -aineistoa siinä mielessä, että ne eivät ole teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamia tai niitä koskevat teollis- ja tekijänoikeudet ovat rauenneet. Muu aineisto on tekijänoikeuden suojaama. Koska tekijänoikeudet ovat ratkaiseva tekijä luovuuden innoittamisessa, Euroopan kulttuuriperintö olisi digitoitava, asetettava saataville ja säilytettävä noudattaen täysimääräisesti tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia.
- (12) Komissio antoi 24 päivänä toukokuuta 2011 ehdotuksen orpoteoksia koskevaksi direktiiviksi. Jotta direktiivistä saataisiin mahdollisimman paljon hyötyä, se olisi hyväksyttävä ja pantava täytäntöön nopeasti niin, että koko EU:ssa omaksutaan yhdenmukainen orpoteoksia koskeva toimintamalli. Myynnistä poistuneiden teosten laajamittaista digitointia varten saattaa olla tarpeen, että sidosryhmien vapaaehtoisesti kehittämää lisenssiratkaisuja tuetaan jäsenvaltioiden lainsäädännöllä ja että samalla otetaan huomioon valtioiden rajat ylittävä vaikutus. Komission tukeman sidosryhmien vuoropuhelun pohjalta on laadittu myynnistä poistuneita kirjoja ja tieteellisiä lehtiä koskeva yhteisymmärryspöytäkirja, joka allekirjoitettiin Brysselissä 20 päivänä syyskuuta 2011. Toimintamallia olisi noudatettava myös tulevaisuuden vuoropuheluissa, joilla pyritään helpottamaan myynnistä poistuneita teoksia koskevien sopimusten tekemistä, jotta niitä saataisiin aikaan mahdollisimman laajasta aineistosta. EU:n tasolla yhteenliitetty oikeuksia koskevat tietokannat voivat vähentää oikeuksien selvittämisestä aiheutuvia kustannuksia. Tämän vuoksi tällaisia järjestelyjä olisi kannustettava läheisessä yhteistyössä kaikkien sidosryhmien kanssa.
- (13) Jotta vapaasti käytettävissä olevan sisällön laaja saatavuus ja käyttö olisi mahdollista, on välttämätöntä varmistaa, että vapaasti käytettävissä oleva sisältö pysyy vapaana sen jälkeen, kun se on digitoitu. Vapaasti käytettävissä olevan aineiston kappaleisiin lisättäviä silmänpistäviä vesileimoja tai muita visuaalisia suojaustoimia, jotka osoittavat omistusta tai alkuperää, olisi vältettävä.
- (14) Euroopan digitaalinen kirjasto, arkisto ja museo ”Europeana” avautui 20 päivänä marraskuuta 2008. Europeana-portaalin jatkokehittäminen riippuu suurelta osin tavasta, jolla jäsenvaltiot ja niiden kulttuurilaitokset lisäävät siihen sisältöä ja parantavat sen näkyvyyttä kansalaisten keskuudessa. Tämän suuntaisiin toimenpiteisiin olisi kannustettava.
- (15) Tällä hetkellä Europeana tarjoaa käyttöön yli 19 miljoonaa digitoitua kohdetta. Vain kaksi prosenttia niistä on ääni- tai audiovisuaalisia tallenteita. Sisällön (myös tällä hetkellä aliedustettuna olevan sisällön) lisääminen Europeanaan tekee sivustosta sen käyttäjille entistä kiinnostavamman, ja sitä olisi siitä syystä edistettävä. Kokonaistavoite eli 30 miljoonaa kohdetta vuoteen 2015 mennessä noudattaa Europeanan strategista suunnitelmaa, ja se on alku Euroopan koko kulttuuriperinnön digitoimiseksi vuoteen 2025 mennessä. Kaikkien vapaiden mestariteosten (jäsenvaltioiden määrittämien ja valitsemien kulttuurin tai historian kannalta keskeisten teosten ja

kohteiden) saatavuus European kautta rikastaa sivuston sisältöä käyttäjien odotusten mukaisesti. Jos jäsenvaltioissa annettaisiin säännökset, joiden mukaan kaikki julkisella rahoituksella digitoitu aineisto on annettava käyttöön European kautta, se vauhdittaisi portaalin kehitystä ja loisi kulttuurilaitoksille selkeät puitteet sisällön lisäämistä varten. Tästä syystä tällaisten säännösten antamista olisi edistettävä.

(16) Digitaalista aineistoa on hoidettava ja pidettävä yllä, muutoin tiedostot saattavat muuttua lukukelvottomiksi, kun niiden tallentamiseen käytetyt laitteet ja ohjelmistot vanhenevat. Aineistoa saattaa hävitä laitteiden heiketessä ajan myötä, ja tallennuslaitteet saattavat ylikuormittua jo pelkästään uuden ja muuttuvan sisällön määrän takia. Vaikka EU:ssa on edistytty digitaalisen aineiston säilyttämisessä, useissa jäsenvaltioissa ei ole selkeää ja kattavaa politiikkaa digitaalisen sisällön säilyttämiseksi. Tällaisen politiikan puute on uhka digitoitun aineiston säilymiselle, ja se voi johtaa myös digitaalisessa muodossa tuotetun aineiston (alkuaan digitaalisen aineiston) häviämiseen. Tehokkaiden keinojen kehittäminen digitaalista säilyttämistä varten vaikuttaa kauaskantoisesti muihinkin kuin kulttuurilaitoksiin. Digitaalista säilyttämistä koskevat kysymykset ovat tärkeitä jokaiselle yksityiselle tai julkiselle organisaatiolle, jolla on velvoite tai joka haluaa säilyttää digitaalista aineistoa.

(17) Digitaalinen säilyttäminen asettaa taloudellisia, organisatorisia ja teknisiä haasteita, ja toisinaan se edellyttää säästöjen ajantasaistamista. Useat jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön tai harkitsevat oikeudellisia velvoitteita, joilla digitaalisen aineiston tuottajien on asetettava aineistostaan vähintään yksi jäljenne valtuutetun arkistoivan laitoksen saataville. Vapaakappaleiden tallentamista koskevat tehokkaat säännökset ja käytännöt voivat vähentää sekä sisällön haltijoiden että tallentajalaitosten hallinnollista taakkaa, joten sitä olisi suositeltava. Tehokas yhteistoiminta jäsenvaltioiden välillä on tarpeen, jotta voidaan välttää suuri vaihtelu digitaalisen aineiston tallettamista koskevissa säännöissä. Tällaista yhteistyötä olisi edistettävä. Tiedon haravointi (web harvesting) on uusi tekniikka, jolla Internetistä kerätään säilytettävää aineistoa. Haravoidessaan tietoa laitokset kokoavat aineistoa aktiivisesti sen sijaan, että ne odottaisivat, että aineisto talletetaan. Tällä tavoin vähennetään digitaalisen aineiston tuottajien hallinnollista taakkaa, ja kansallisessa lainsäädännössä olisi sen vuoksi säädettävä asiasta.

(18) Tämä suositus täydentää elokuvaperinnöstä ja siihen liittyvän teollisen toiminnan kilpailukyvyystä 16 päivänä marraskuuta 2005 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston suositusta ⁽¹⁾ useissa elokuvateoksia koskevissa kysymyksissä,

SUOSITTELEE JÄSENVALTIOILLE, ETTÄ NE

Digitointi: organisaatio ja rahoitus

1. kehittävät edelleen kirjojen, aikakauslehtien, sanomalehtien, valokuvien, museoesineiden, arkistoasiakirjojen, äänitallenteiden, audiovisuaalisen aineiston, muistomerkkien ja kiinteiden muinaisjäännösten (jäljempänä 'kulttuuriaineiston') digitointia koskevaa suunnittelua ja seurantaa

a) asettamalla kulttuuriaineiston digitoinnille selkeät määrälliset tavoitteet 7 kohdassa mainittujen yleistavoitteiden mukaisesti; tavoitteista olisi käytävä ilmi odotettu lisäys digitoitussa aineistossa, joka voidaan liittää osaksi European, sekä viranomaisten tähän toimintaan osoittamat määrärahat,

b) laatimalla kulttuuriaineiston digitointia koskevan yleiskatsauksen ja pyrkimällä yhteistoiminnassa luomaan EU:n tason yleiskatsaus vertailukelpoisten lukujen perusteella;

2. rohkaisevat kumppanuussuhteita kulttuurilaitosten ja yksityisen sektorin välillä, jotta voidaan luoda uusia tapoja rahoittaa kulttuuriaineiston digitointia ja kannustaa aineiston innovatiiviseen käyttöön, samalla kun varmistetaan, että julkisen ja yksityisen sektorin digitointikumppanuudet ovat oikeudenmukaisia ja tasapainoisia ja noudattavat liitteessä annettuja ehtoja;

3. hyödyntävät mahdollisuuksien mukaan EU:n rakennerahastoja digitointitoimien yhteisrahoittamiseksi älykkääseen erikoistumiseen tähtäävien alueellisten innovointistrategioiden puitteissa;

4. harkitsevat tapoja optimoida digitointivalmiudet ja saavuttaa mittakaavaetuja, mikä saattaa edellyttää kulttuurilaitosten digitointitöiden keräämistä yhteen ja valtioiden rajat ylittävää yhteistoimintaa digitoinnin osaamiskeskusten kautta Euroopassa;

Vapaasti käytettävissä olevan aineiston digitointi ja verkkokäyttö

5. parantavat vapaasti käytettävissä olevan digitoitun kulttuuriaineiston saatavuutta ja käyttöä

a) varmistamalla, että vapaasti käytettävissä oleva aineisto pysyy vapaasti käytettävissä olevana digitoinnin jälkeen,

⁽¹⁾ EUVL L 323, 9.12.2005, s. 57.

- b) edistämällä vapaasti käytettävissä olevan digitoidun aineiston mahdollisimman laajaa saatavuutta, samoin kuin aineiston mahdollisimman laajaa uudelleenkäyttöä sekä kaupallisiin että muihin tarkoituksiin,
- c) toteuttamalla toimenpiteitä, joilla rajoitetaan silmäänpiistävien vesileimojen käyttöä tai muita visuaalisia suojaustoimia, jotka vähentävät vapaasti käytettävissä olevan digitoidun aineiston käytettävyyttä;

Tekijänoikeuden suojaaman aineiston digitointi ja verkkokäyttö

6. parantavat tekijänoikeuden suojaaman aineiston digitoinnin ja verkkokäytön edellytyksiä

- a) saattamalla orpoteoksia koskeva direktiivi, sen jälkeen kun se on hyväksytty, nopeasti ja oikein osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panemalla direktiivin säännökset täytäntöön siten, että jo ennen direktiivin hyväksymistä kuullaan sidosryhmiä nopean täytäntöönpanon helpottamiseksi, ja seuraamalla direktiivin soveltamista sen hyväksymisen jälkeen,
- b) luomalla oikeudelliset puite-ehdot sidosryhmien nimeämien ja sopimien lisensointijärjestelyjen tukemiseksi, jotta myynnistä poistuneita teoksia voidaan digitoida laajamittaisesti ja käyttää valtioiden rajojen yli,
- c) myötävaikuttamalla ja edistämällä EU:n tasolla yhteenliitettyjen oikeuksia koskevien tietokantojen, kuten ARROW'n, käytettävyyttä;

Europeana

7. osallistuvat Europeanan jatkokehittämiseen seuraavilla tavoilla:

- a) kannustamalla kulttuurilaitoksia sekä kustantajia ja muita oikeudenhaltijoita antamaan digitoidut aineistonsa käyttöön Europeanan kautta, jotta voidaan auttaa Europeanaa tarjoamaan vuoteen 2015 mennessä suora pääsy 30 miljoonaan digitoituun kohteeseen, joihin sisältyy kaksi miljoonaa ääni- tai audiovisuaalista tallennetta,
- b) asettamalla tulevien digitointihankkeiden julkisen rahoituksen ehdoksi digitoidun aineiston saatavuus Europeanan kautta,
- c) varmistamalla, että kaikki niiden vapaasti käytettävissä olevat mestariteokset ovat saatavana Europeanan kautta vuoteen 2015 mennessä,

- d) perustamalla tai vahvistamalla kansallisia keruuorganisaatioita, jotka tuovat Europeanan sisältöä eri aloilta, ja edistämällä valtioiden rajat ylittävien keruuorganisaatioiden toimintaa erityisaloilla tai erityisaiheiden suhteen, mikä saattaa tuottaa mittakaavaetuja,

- e) varmistamalla, että Europeanan yhdessä kulttuurilaitosten kanssa määrittelemiä yhteisiä digitointistandardeja käytetään, jotta digitoitu aineisto olisi Euroopan tasolla yhteentoimivaa, ja että pysyviä tunnisteita käytetään järjestelmällisesti,

- f) varmistamalla, että kulttuurilaitosten tuottama olemassa oleva metadata (digitaalisten kohteiden kuvaus) on laajasti ja vapaasti käytettävissä, jotta sitä voidaan käyttää uudelleen eri palveluissa, kuten Europeanassa, ja innovatiivisissa sovelluksissa,

- g) laatimalla yhteistyössä Europeanan sisältöä toimittavien kulttuurilaitosten kanssa viestintäsuunnitelma, jolla lisätään tietoisuutta sivustosta suuren yleisön keskuudessa ja erityisesti kouluissa;

Digitaalinen säilyttäminen

- 8. vahvistavat kansallisia strategioita digitaalisen aineiston pitkäaikaista säilyttämistä varten, saattavat ajan tasalle strategioiden täytäntöönpanosuunnitelmat ja vaihtavat keskenään tietoja strategioista ja toimintasuunnitelmista;

- 9. antavat lainsäädännössään täsmälliset ja selkeät säännökset, joiden nojalla julkiset laitokset voivat säilyttämistä varten kopioida ja konvertoida kulttuuriaineistoa siten, että tekijänoikeuksia koskevaa Euroopan unionin ja kansainvälistä lainsäädäntöä noudatetaan täysimääräisesti;

- 10. toteuttavat tarvittavat järjestelyt digitaalisessa muodossa luodun aineiston tallettamista varten, jotta sen pitkäaikainen säilyminen voidaan taata, ja tehostavat digitaalisessa muodossa luodun aineiston nykyisiä talletusjärjestelyjä

- a) varmistamalla, että oikeudenhaltijat antavat teokset vapaakappaleita tallentaviin kirjastoihin ilman teknisiä suojaustoimenpiteitä tai että vaihtoehtoisesti ne antavat vapaakappalekirjastojen käyttöön välineet sen varmistamiseksi, että tekniset suojaustoimenpiteet eivät estä toimia, jotka kirjastojen on tehtävä teosten säilyttämistä varten siten, että tekijänoikeuksia koskevaa Euroopan unionin ja kansainvälistä lainsäädäntöä noudatetaan täysimääräisesti,

- b) antamalla tarvittaessa säännökset, joiden mukaan digitaalinen vapaakappale voidaan siirtää yhdestä vapaakappalekirjastosta toisiin kirjastoihin, joilla on myös oikeus kyseisiin teoksiin,
- c) sallimalla valtuutettujen laitosten säilyttää verkkosisältöä siten, että ne käyttävät aineiston keruuseen internetistä muun muassa verkkoharavointia ja muita tekniikoita noudattaen täysin tekijänoikeuksia koskevaa Euroopan unionin ja kansainvälistä lainsäädäntöä;
11. ottavat huomioon muissa jäsenvaltioissa tapahtuneen kehityksen, kun ne vahvistavat tai saattavat ajan tasalle alun perin digitaalisessa muodossa luodun aineiston tallentamista koskevia politiikkoja ja menettelyjä, jotta vältettäisiin tallennusjärjestelyjen suuri vaihtelu;

Suosituksen seuranta

12. ilmoittavat komissiolle 24 kuukauden kuluessa siitä, kun tämä suositus on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja joka toinen vuosi sen jälkeen tämän suosituksen noudattamiseksi toteutetut toimet.

Tehty Brysselissä 27 päivänä lokakuuta 2011.

Komission puolesta
Neelie KROES
Varapuheenjohtaja

LIITE I

DIGITOINTIA KOSKEVAT JULKISEN JA YKSITYISEN SEKTORIN KUMPPANUUDET

Jotta kulttuuriperinnön digitoinnissa edistyttyisiin nopeasti, digitoinnin julkista rahoitusta on täydennettävä yksityisillä investoinneilla. Tämän vuoksi komissio kannustaa julkista ja yksityistä sektoria muodostamaan kumppanuuksia kulttuurineidon digitointia varten.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita rohkaisemaan tällaisia kumppanuuksia, joissa olisi noudatettava seuraavia keskeisiä periaatteita:

1. Tekijänoikeuksien kunnioittaminen

Kulttuurilaitosten kokoelmien digitointia varten muodostettujen julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien olisi noudatettava täysin tekijänoikeuksia koskevaa Euroopan unionin ja kansainvälistä lainsäädäntöä.

2. Ei yksinoikeutta

Vapaasti käytettävissä olevan aineiston digitointia koskevien sopimusten ei pitäisi oikeuttaa yksinoikeuteen, vaan millä tahansa muulla yksityisellä kumppanilla pitäisi olla mahdollisuus digitoida sama aineisto vertailukelpoisin ehdoin.

Ajanjakso, jona yksityisellä kumppanilla on etuoikeus käyttää tai hyödyntää aineistoa kaupallisesti, saattaa olla tarpeen, jotta yksityisellä kumppanilla on mahdollisuus saada takaisin investointinsa. Ajanjakson olisi oltava rajallinen ja mahdollisimman lyhyt sen periaatteen noudattamiseksi, että vapaasti käytettävissä olevan aineiston olisi pysyttävä vapaana myös digitoinnin jälkeen. Etuoikeutetun käytön ajanjakso ei saisi ylittää seitsemää vuotta.

Sopimuksissa olisi noudatettava täysin EU:n kilpailusääntöjä.

3. Menettelyn avoimuus

Kulttuurilaitosten hallussa olevien kokoelmien digitointia koskevat sopimukset olisi tehtävä mahdollisten yksityisten kumppanien välisen **avoimen kilpailun** jälkeen.

4. Sopimusten avoimuus

Kulttuurikokoelmien digitointia koskevat kulttuurilaitosten ja yksityisten kumppanien väliset sopimukset olisi julkistettava.

5. Saatavuus Europeanan kautta

Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden ehtona olisi oltava digitoidun aineiston saatavuus Europeanan kautta.

6. Keskeiset perusteet

Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta koskevien ehdotusten keskeiset arviointiperusteet ovat seuraavat:

- yksityisen kumppanin kokonaisinvestointi ottamalla huomioon julkisen kumppanin edellyttämä työmäärä,
- suuren yleisön mahdollisuus käyttää digitoitua aineistoa, myös Europeanan kautta. Olisi kannustettava valitsemaan kumppanuusmalli, jossa käyttäjällä on vapaa oikeus käyttää digitoitua aineistoa, sellaisten mallien sijasta, joissa käyttäjä joutuu maksamaan aineiston käytöstä,
- valtioiden rajat ylittävä käytettävyys. Kumppanuussopimusten on mahdollistettava valtioiden rajat ylittävä käytettävyys kaikille,
- sen ajanjakson pituus, jona yksityisellä kumppanilla on etuoikeus käyttää digitoitua aineistoa kaupallisesti. Ajanjakson pitäisi olla mahdollisimman lyhyt,
- digitoinnin suunniteltu laatu ja kulttuurilaitoksille annettavien tiedostojen laatu. Yksityisen kumppanin olisi annettava kulttuurilaitoksille samanlaatuisia digitoituja tiedostoja kuin se käyttää itse,
- tapa, jolla kulttuurilaitokset voivat käyttää digitoitua aineistoa muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin. Käytön olisi oltava mahdollisimman laajaa, eivätkä tekniset tai sopimusperusteiset rajoitukset saisi rajoittaa sitä,
- digitointihankkeen ajallinen kesto.

LIITE II

JÄSENVALTIOIDEN OHJEELLISET TAVOITTEET SISÄLLÖN LISÄÄMISELLE EUROPEANAAN

	Kohteiden määrä Europeanassa kutakin jäsenvaltiota kohti (*)	Ohjeellinen tavoite 2015 (**)
BELGIA	338 098	759 000
BULGARIA	38 263	267 000
TŠEKKI	35 490	492 000
TANSKA	67 235	453 000
SAKSA	3 160 416	5 496 000
VIRO	68 943	90 000
IRLANTI	950 554	1 236 000
KREIKKA	211 532	618 000
ESPANJA	1 647 539	2 676 000
RANSKA	2 745 833	4 308 000
ITALIA	1 946 040	3 705 000
KYPROS	53	45 000
LATVIA	30 576	90 000
LIETTUA	8 824	129 000
LUXEMBURG	47 965	66 000
UNKARI	115 621	417 000
MALTA	56 233	73 000
ALANKOMAAT	1 208 713	1 571 000
ITÄVALTA	282 039	600 000
PUOLA	639 099	1 575 000
PORTUGALI	28 808	528 000
ROMANIA	35 852	789 000
SLOVENIA	244 652	318 000
SLOVAKIA	84 858	243 000
SUOMI	795 810	1 035 000
RUOTSI	1 489 488	1 936 000
YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA	944 234	3 939 000

(*) Lokakuu 2011. Kohteita saadaan lisäksi useilta EU:n ulkopuolisilta mailta (erityisesti Norjasta ja Sveitsistä) sekä EU:n laajuisista hankkeista, jolloin kohteet eivät kuulu minkään jäsenvaltion osuuteen.

(**) Jäsenvaltioiden ohjeelliset tavoitteet lasketaan käyttäen seuraavia perusteita: a) väestön koko ja b) BKT. Yleisenä tavoitteena on saada Europeanan 30 miljoonaa digitoitua kohdetta vuoteen 2015 mennessä. Niitä jäsenvaltioita varten, jotka ovat jo tai miltei saavuttaneet ohjeellisen tavoitteen, laskennan perustana on Europeanan jo toimitettujen kohteiden määrä, johon lisätään 30 prosenttia. Kaikkia jäsenvaltioita pyydetään tarkastelemaan myös laadullisia näkökohtia ottaen huomioon se, että on tarpeen saattaa kaikki vapaat mestariteokset Europeanan kautta saataville vuoteen 2015 mennessä.